

Bloedspatten achter een conceptuele dood

Vuile Handen, naar Sartre en Heiner Müller, door De Roovers. 12 januari, Toneelschuur Haarlem. Tournee.

Als acteur Luc Nuyens in *Vuile Handen* wordt neergeschoten, blijft hij overeind staan alsof er niks is gebeurd. Het schot kwam van dichtbij en was ongetwijfeld raak, maar Nuyens kijkt net als de omstanders met een verbaasd lachje naar de schutter. De Vlaamse groep De Roovers maakt toneel naar het doorzichtige voorbeeld van Maatschappij Discordia: het drama van de attitude en de suggestie.

De zeven acteurs zijn gekleed in ongeveer dezelfde pakken. Er zijn grotere en kleinere rollen, maar wie niet aan de beurt is, beschouwt van een afstandje de spelers. Theater is hier een collectieve zoektocht, zonder regisseur. Het decor met de tafeltjes, de glasplaten die midden in de ruimte hangen en de streep van scherven op de plek van het voetlicht, schept niet de illusie van de een of andere locatie, maar een kunstmatige omgeving. Allemaal reuze Discordiaans.

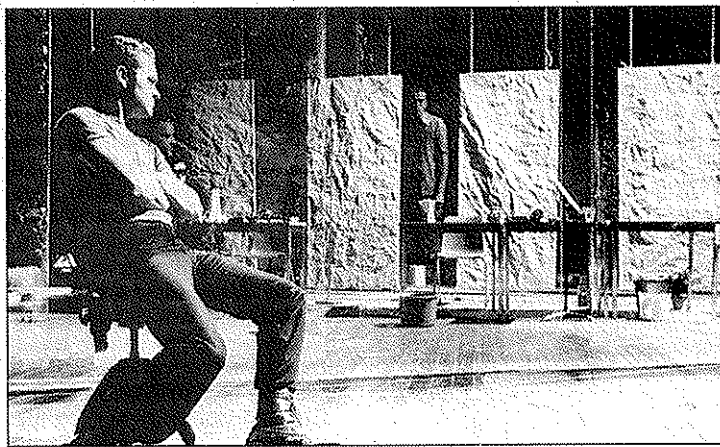
Maar dat is slechts een deel van

de waarheid. Precies de helft, in het geval van de toneelmoord op Luc Nuyens. De dood van deze acteur bestaat namelijk uit twee delen. Nuyens staat vlak voor een van de opgehangen glasplaten. Vóór die glasplaat ziet zijn dood er nogal conceptueel uit. Achter de plaat spat het bloed alle kanten uit. Want op het moment van het schot kwakte een collega van Nuyens van achteren een rode, natte prop papier tegen het glas. Het is een bekend beeld: de bloederige herseninhoud van een

slachtoffer zoals die in menige geweldfilm tegen de muren plakt.

Met één been staan De Roovers inderdaad in de fijnzinnige Discordia-traditie. Maar *Vuile Handen* is ook een antwoord op *Train-spotting* en Koos Terpstra's *Mojo*. Hard en absurd theater over geweld en hysteric, in het spoor van de Quentin Tarantino-films.

De Roovers mogen dan wat subtieler spelen, de personages uit het vijftig jaar oude toneelstuk van Jean-Paul Sartre worden hier eigentijdse Tarantino-figuren.

De Roovers spelen 'Vuile handen'

FOTO RAYMOND MALLENTJER

'Ik ben lid van een organisatie', zegt Günther Lesage als de hoofdfiguur Hugo aan het begin tegen het publiek. Hij spreekt het woord 'organisatie' interessantsdoenerig uit. Nee, meer kan hij er niet over vertellen. De organisatie is Geheim. Hugo heeft iets naïefs; net als John Travolta in *Pulp Fiction* is hij een levensgevaarlijk kind dat boefje speelt. Halverwege de voorstelling, als hij te ver in de terroristische organisatie is gedrongen om nog terug te kunnen, richt hij zich nogmaals tot het publiek. Of het ons is opgevallen hoe moeilijk het is om tegenwoordig jong te zijn.

Met vaart en humor spelen De Roovers Sartres stuk over een revolutionair die zijn eerste moordopdracht krijgt. Het stuk is doorsneden met fragmenten uit *Mauzer*, het revolutie-tribunaal waarmee Heiner Müller in 1970 bewees dat een gewelddadige revolutie één is met het kwaad dat zij bestrijdt. Die fragmenten zetten de handeling stil en plaatsen de gebeurtenissen in een theoretisch kader. En zie: als uitleg bij een schelmenverhaal is Heiner Müllers ondoordringbare tekst ineens prima te begrijpen.

Marlijn van der Jagt